

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макиенко Н. И. Практические работы по слюсарному делу : учеб. пособие для сред. проф.-техн. училищ. – М.: Высш. школа, 1982. – 208 с.
2. Методика трудового обучения и общетехнических дисциплин / под ред. Д. А. Тхоржевского. – М.: Просвещение, 1983. – 286 с.
3. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання: [У 2 ч.]: / Тхоржевський Д.О. – 4-ге вид., перероб. і доп. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. – Ч. 2. Загальні засади методики трудового навчання. – 186 с.
4. Шматков С. В., Коваленко О. Е. Методика професійно навчання : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальностей «Професійне навчання». / С. В. Шматков, О. Е. Коваленко. – Харків: Вид-во УИПА, 2002. – Ч. 2. Методика професійно-практичного навчання. – 212 с.

Воловець М.

Науковий керівник – проф. Гушулей Й. М.

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕННЯ ПРО РИНКОВИЙ
МЕХАНІЗМ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ЕКОНОМІКИ У
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОМУ УЧИЛИЩІ**

Перехід до ринкових відносин вимагає вміння практично застосовувати економічні знання, використовувати їх у процесі будь-якого способу організації виробництва – від державного підприємства до приватного бізнесу. Практичні знання з економіки лежать в основі підприємництва, дозволяють самостійно приймати рішення, дають змогу відкрити свою справу. В економічному житті суспільства беруть участь усі його члени, в тому числі й учні, хоча вони ще безпосередньо не вступають у виробничі відносини. З огляду на це у навчальній програмі передбачено ознайомлення учнів з основами ринкової економіки, різними формами господарської діяльності, формування в них економічних знань, вироблення практичних умінь та навичок, необхідних для залучення їх до продуктивної діяльності та оволодіння певною професією [1, с. 14].

Проблемою економічного виховання займалися: М. Вачевський, В. Лагутін, Л. Новікова, М. Лобур, О. Аксьонова, В. Кушерець, Я. Радченко, І. Долгоненко, Т. Петрушина, М. Юрій, Н. Пасічник, П. Бойчук, А. Войнаровський, В. Загивий, В. Зайчук, Л. Новікова, Л. Чеботарьова, А. Дзундза, Т. Єфременко, О. Каревіна.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов формування уявлення про ринковий механізм у процесі вивчення основ економіки в умовах професійно – технічного училища.

Реалізація педагогічних умов має на меті: забезпечення організаційно-педагогічного й психолого-педагогічного супроводу економічної підготовки учнів; визначення форм та методів інформаційної підтримки процесу формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності в реальних умовах загальноосвітнього навчального закладу.

Аналізуючи досліджувану проблему, пропонуємо такі педагогічні умови, що дозволять ефективно реалізувати формування нових знань із основ економіки в умовах професійно-технічного навчання: визначення основних економічних понять ринкового механізму і відповідних наочних посібників; розробка та використання економічних задач і контрольних завдань; поетапна послідовність дій викладача училища щодо використання відповідних методів, форм і прийомів навчання.

Враховуючи зміст навчальної програми, для реалізації першої педагогічної умови такої, як визначення основних економічних понять ринкового механізму і відповідних наочних посібників, під час вивчення курсу основ економіки з окремих тем пропонуємо ввести та детально розглянути ряд наступних економічних понять: попит, величина попиту, нецінові чинники, крива попиту, закон попиту, еластичність попиту; пропозиція, величина (обсяг) пропозиції, закон пропозиції, еластичність пропозиції [2, с. 16].

Для реалізації другої педагогічної умови, а саме – розробка та використання економічних задач і контрольних завдань) у навчанні учнів основ економіки велике значення мають економічні задачі. Вони сприяють більш міцному засвоєнню навчального матеріалу, дають можливість підвищити пізнавальну активність учнів, стають засобом формування в них знань і

ТЕХНІКА

умінь, розкривати логічне мислення. Розв'язуючи економічні задачі, учні повторюють, закріплюють і одержують нові теоретичні знання, застосовують їх у практичних цілях, оволодівають загальними методами виконання економічних розрахунків. Завдяки цьому досягається більш міцніший зв'язок теорії з практикою.

Для вивчення окремих тем зоснов економіки пропонуємо використати різнорівневі завдання для виконання учнями лабораторної роботи:

Кіоск біля центральної зупинки міського транспорту, де зазвичай можна пересісти з одного маршруту на інший і пасажиром доводиться довго чекати транспортні засоби, продає напої «Фанта» на розлив. Функція залежності величини попиту на напої від ціни задана функцією :

$$QD=10/P+10$$

де Q – кількість склянок напою, P – ціна за 1 склянку.

Завдання 1.

Визначте яка з наступних подій викличе зменшення (позначте стрілкою ↓) або збільшення (позначте стрілкою ↑) попиту на напої «Спрайт». Відповідно вкажіть, як ця подія перемістить криву попиту на графіку: (перемістить в право →, перемістить вліво ←).

Подія	Зміна попиту	Переміщення кривої
1. Ціна напою «Пепсі-кола» в цьому ж кіоску збільшилася.		
2. В місті 3 місяці затримують виплату заробітної плати робітникам бюджетної сфери та підприємства легкої промисловості.		
3. Біля зупинки міського транспорту відкрили оптовий ринок непродовольчих товарів на який приїжджають покупці з різних куточків України.		
4. Поряд з кіоском встановлено бочку з квасом для продажу в розлив.		
5. Ціна одноразової склянки для напоїв збільшилася удвічі.		
6. В місцевих газетах з'явилася стаття про те, що напої «Фанта» та «Пепсі-кола» містять консерванти, які викликають онкологічні захворювання.		

Завдання 2.

Визначте до яких причин відносять події, що викликали ці зміни в попиті на напої «Фанта». (Напишіть номер події біля причини відповідно до таблиці у попередньому завданні).

- ___ Зміна в смаках споживачів.
- ___ Зміна в доходах споживачів.
- ___ Зміна кількості споживачів на ринку.
- ___ Зміна ціни товару-замінника.
- ___ Зміна ціни товару-доповнювача.
- ___ Інша причина.[2, с. 24]

До педагогічних умов формування уявлень про ринковий механізм доцільно віднести і поетапну послідовність дій викладача училища щодо використання відповідних методів, форм і прийомів навчання.

У процесі навчання основ економіки застосовують різноманітні методи навчання. Одним із них належить більша роль у досягненні навчально-виховної мети уроку, іншим — менша. Але мета уроку досягається сукупністю методів і прийомів. Також широкого використання набули ігрові форми подання нового матеріалу. Це зумовлено тим, що такі інтерактивні методи допомагають концентрувати увагу учнів та зосередити їх на досягненні мети.[1, с. 13]

У ході педагогічного експерименту, що проводився в три етапи була проаналізована поетапна послідовність дій викладача училищ щодо використання відповідних методів, форм і прийомів навчання, з'ясовано і обгрунтовано оптимальні педагогічні умови формування

уявлення про ринковий механізм у процесі вивчення основ економіки у професійно-технічному училищі.

Всю експериментально-дослідну роботу можна поділити на три етапи: констатувальний, пошуковий і формувальний.

На першому, консультувальному етапі вивчалась та аналізувалась психолого-педагогічна література з проблемами дослідження, визначалися підходи до розв'язання поставлених задач, формулювалася робоча гіпотеза.

На другому, пошуковому, етапі на підставі діагностики стану досліджуваної проблеми в теорії і практиці навчання економіки створювалася система різнорівневих задач та розроблялися методичні рекомендації до педагогічних умов формування уявлення про ринковий механізм у процесі вивчення основ економіки у професійно-технічному училищі і матеріали до формувального експерименту.

На третьому, формувальному етапі, проводилася дослідно-експериментальна робота. Для проведення експериментальної роботи було обрано дві групи: експериментальна і контрольна.

Саме формувальний експеримент передбачав три етапи: підготовчий, основний і заключний.

На підготовчому етапі, перед проведенням експерименту. Здійснюється діагностування рівня знань учнів в обох групах. Основний етап формувального експерименту передбачав впровадження в навчання (експериментальної групи) нових методів, форм та прийомів навчання, що сприяли б кращому засвоєнню навчального матеріалу з основ економіки. Під час заключного етапу формувального експерименту здійснювалася обробка результатів експериментальної роботи, їх статистична оцінка та оформлення магістерської роботи.

На пошуковому етапі експериментального дослідження було проаналізовано і виділено зміст, засоби прийому і форми організації навчальної діяльності учнів з основ економіки. Цей етап експерименту допоміг з'ясувати і обґрунтувати оптимальні педагогічні умови формування уявлення про ринковий механізм у процесі вивчення основ економіки у професійно-технічному училищі.

Результати експерименту були проаналізовані. Методика організації та проведення навчальної діяльності учнів в експериментальних і контрольних групах відрізнялися. Експериментальна група вивчала матеріал передбачений навчальною програмою з використання інтерактивних методів навчання і на закріплення учням пропонувалися картки з різнорівневими задачами. В контрольній групі навчання проводилося за традиційною схемою: опитування вивченого матеріалу викладачем, пояснення нового матеріалу, його закріплення методом «запитання-відповідь».

Щоб оцінити засвоєння знань за допомогою різних форм та методів подання нового матеріалу із основ економіки, в процесі експериментального навчання було запропоновано дві схеми проведення пари із основ економіки на одну й ту ж тему але із використанням різних методів та способів організації навчання. Таким чином можна було окреслити усі педагогічні умови у формуванні нових знань та уявлень.

Після вивчення нового матеріалу з використанням ефективних форм та методів навчання було проведено тестування із даної теми. Також було вираховано коефіцієнт засвоєння нових знань.

В останньому етапі експериментального дослідження брали участь учні експериментальної і контрольної груп. Результати контрольної роботи в обох групах виявили різні рівні знань.

Розподіл учнів за рівнями навчальних досягнень подані в діаграмі (рис.1). Згідно таблиці кількість учнів, які мають високий рівень знань з предмету експериментальної групи переважає кількість учнів контрольної групи.

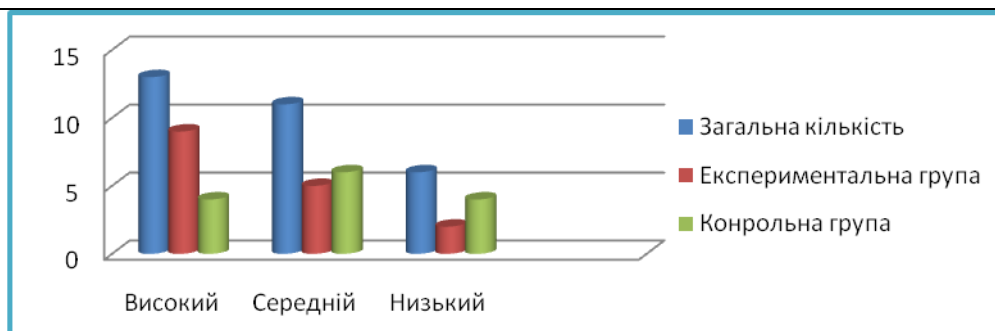

Рис. 1. Розподіл учнів за рівнями навчальних досягнень

Порівнюючи середні значення коефіцієнтів повноти виконання операцій для експериментальної та контрольної груп, можна зробити висновок, що рівень засвоєння знань з теми у експериментальної групи вищий і впровадження нових методів навчання під час формування нових уявлень з теми сприяє підвищенню рівня знань учнів. Отже, реалізація педагогічних умов формування уявлень про ринковий механізм у процесі вивчення основ економіки у професійно-технічному училищі, дали позитивний результат.

Висновки: Отже, є всі підстави стверджувати, що використання різноманітних завдань і методів на уроках з основ економіки знайомить учнів з навчальними матеріалами забезпечує глибше та якісніше засвоєння ними змісту курсу. Цілеспрямоване та систематичне розв'язування та виконання учнями економічних задач, практичних робіт та різнорівневих завдань сприяє високому рівню сформованості у них економічних знань про ринковий механізм.

Ми цілком усвідомлюємо, що поставлені та розв'язані в процесі дослідження завдання не вирішують усіх проблем та не окреслюють всю низку педагогічних умов формування нових знань. Ще потребують детальнішого вивчення чинники, що впливають на реалізацію педагогічних умов; питання нормування часу на вивчення нового матеріалу, питання оптимальних форм і засобів контролю за результатами виконаної роботи та деякі інші, що можуть стати основою подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бесканова Н. Методичні рекомендації до викладання предмета «Економіка» в 2009/10 навчальному році / Наталія Бесканова // Географія та основи економіки в школі – 2010 – №10. С13 – 14.
2. Гушулей Й.М. Збірник різнорівневих завдань з основ економіки / Йосип Миколайович Гушулей — Тернопіль, 2003. – 35с.
3. Гушулей Й. М. Загальна методика викладання основ економіки: пробний навчальний посібник / Йосип Миколайович Гушулей, Ігор Миколайович Вітенко. – Тернопіль: Астон, 2004. — 108 с.
4. Шуканова А. Формування економічних знань учнів: методичні рекомендації [Текст] / А. Шуканова// Краєзнавство, географія, туризм.–2012 –№10/11 (березень). С 3–4

Бойко В.

Науковий керівник – доц. Петрикович Ю. Я.

КОНСТРУКТИВНО ГЕОМЕТРИЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ФРЕЗЕРНОГО ПРИСТОСУВАННЯ ЗАСОБАМИ CAD I CAE ТЕХНОЛОГІЙ

Рішення задач, поставлених перед машинобудуванням, нерозривно пов'язане з необхідністю вдосконалення як наявної, так і з проектуванням і впровадженням нової, прогресивної технологічної оснастки, в тому числі пристосування механічної обробки деталей. Правильно спроектоване і виготовлене пристосування є ефективним засобом підвищення продуктивності праці та якості виробів, зниження їх собівартості, полегшення праці робітників і підвищення їх безпеки. При проектуванні верстатних пристосувань серед безлічі різних завдань, які доводиться вирішувати технологу і конструктору, найбільш важливими є установка і закріплення деталі в пристосуванні.